

Lesbrief 3 - Diep innerlijk gebed

Jaar 3

Kim Nataraja

Zowel John Main als de vroege Christenen, legden de nadruk op innig, stil gebed als de weg om binnen te gaan in ons eigen centrum, waar we contact hebben met de levende Christus, door wie wij God zullen 'kennen'. Clemens van Alexandrië zegt: "(We) bidden ... verblijvend in het uiterste 'vertrek' van onze ziel voeden we slechts één gedachte en 'met zuchten die te diep zijn voor woorden' roepen we de Vader aan, die al aanwezig is terwijl wij nog steeds spreken." Clemens en na hem Origenes waren Hoofd van de Catechetische School in Alexandrië, die het onderricht verzorgde voor alle ambitieuze Christenen. Hierdoor was hun invloed enorm. Heel hun scholing werd gebaseerd op de Schrift. Bovenstaande laat ons zien hoe de nadruk gelegd werd op 'één gedachte' en op innerlijkheid, hetgeen ook zeker deel uitmaakt van de boodschap uit de Schrift: "Maar als je bidt, ga dan je binnenkamer in, doe de deur dicht, bid tot je Vader, die in het verborgene is; en je Vader, die in het verborgene ziet, zal het je lonen." (Mt 6,6)

De innerlijkheid die vereist is op het spirituele pad werd ook tot uitdrukking gebracht door Plotinus (205-270), die Plato's onderricht opnieuw interpreteerde en een enorme invloed had, niet alleen op Clemens en Origenes, maar op de hele daaropvolgende Christelijke mystieke traditie: "We moeten niet kijken naar, maar we moeten – als het ware – onze ogen sluiten en ons perspectief veranderen. We moeten dit vermogen tot perspectiefwisseling, dat iedereen bezit, maar weinigen gebruiken, wakker maken ... Trek je terug in jezelf en zie."

We vergeten vaak dat het Christendom niet in isolement ontstond, maar dat de vroege Christenen de betekenis van Christus probeerden te begrijpen vanuit hun bestaande geestelijke gesteldheid die gevormd was door de kennis en cultuur van hun tijd: "Het Christendom is een historisch fenomeen met zijn eigen wortels in de Joodse en Griekse religies en deze wortels gaan zelfs nog dieper terug tot het allereerste religieuze bewustzijn van de mensheid. Alle religies zijn misschien niet hetzelfde, zoals William Blake stelde, maar ze zijn zeker op een diep niveau met elkaar verbonden." (Laurence Freeman) Niet alleen ons lichaam maar ook ons spiritueel bewustzijn ontwikkelt zich door de tijd heen.

Later horen we Johannes Cassianus (365-433), die het Woestijnonderricht op schrift zette, in nagenoeg dezelfde woorden als Plotinus Mt 6,6 toelichten: "We bidden in ons vertrek wanneer we onze harten volledig terugtrekken uit het geklater van alle gedachten en zorgen, en onze gebeden in het geheim blootleggen voor God, alsof we intieme omgang hebben. We bidden met de deur dicht als we, met gesloten lippen en in volledige stilte, bidden tot de Zoeker die niet onze

stemmen zoekt maar onze harten." Zoals jullie weten uit voorafgaande 'Lesbrieven' was Cassianus de oorspronkelijke inspiratiebron van John Main.

De intentie om in Gods aanwezigheid te komen en de aandacht voor ons gebed leidt tot bewustzijn, een wakker bewustzijn van ons ware zelf. Een preoccupatie met de materiële wereld heeft onze waarneming beneveld: we zijn dat, waar we ons bewust van zijn. In staat te zijn om God te 'kennen', vooronderstelt een intense omgang tussen de mens en het Goddelijke. We kunnen slechts iets echt 'kennen', als we iets gemeen hebben. Het mooie ervan is dat deze gemeenschappelijkheid niet afhankelijk is van geloof; het kan ervaren worden. Door te mediteren worden we bewust van onze verbinding met het Goddelijke en zo met onze wezenlijke goedheid, hetgeen onze gehele perceptie van onszelf en anderen, en dus van ons hele leven, verandert. Daarom zag John Main meditatie als 'een bevrijdingsproces; tijdens ons leven moeten we deze waarheden bevrijden'.